

A1.38 Dagelijkse diensten

- Opisz lokalizację usług na mapie.
- Zapytaj o godziny otwarcia danej usługi.

De apotheek	<i>(Apteka)</i>	De sportschool	<i>(Siłownia)</i>
Het ziekenhuis	<i>(Szpital)</i>	De bakker	<i>(Piekarnia)</i>
De bibliotheek	<i>(Biblioteka)</i>	De spoed	<i>(Oddział ratunkowy)</i>
Het kantoor	<i>(Biuro)</i>	Klaar	<i>(Gotowy)</i>
Het postkantoor	<i>(Pocztą)</i>	Wachten	<i>(Czekać)</i>
De school	<i>(Szkoła)</i>	Koken	<i>(Gotować)</i>
De universiteit	<i>(Uniwersytet)</i>		

1. Dialog: Een nieuwe buurtbewoner in Wilp zoekt een plek om boodschappen te doen (QR: Audio)

- Tim:** Pardon, ik ben net verhuisd. Kun je me helpen? *(Przepraszam, właśnie się przeprowadziłem. Czy możesz mi pomóc?)*
- Nienke:** Natuurlijk! Waarmee kan ik je helpen? *(Oczywiście! W czym mogę ci pomóc?)*
- Tim:** Kun je me vertellen waar ik boodschappen kan doen? *(Czy możesz mi powiedzieć, gdzie mogę zrobić zakupy spożywcze?)*
- Nienke:** Je kunt naar de Pantry gaan. Dat is heel handig! *(Możesz pójść do Pantry. To bardzo wygodne!)*
- Tim:** De Pantry? Wat is dat precies? *(Pantry? Co to dokładnie jest?)*
- Nienke:** Het is een klein onbemand winkeltje van lokale boeren. Ze hebben verse groenten en fruit, maar ook snacks. *(To mały, bezobsługowy sklepik od lokalnych rolników. Mają świeże warzywa i owoce, ale też przekąski.)*
- Tim:** Interessant! Waar is het? *(Interesujące! Gdzie to jest?)*
- Nienke:** Het is aan het einde van deze straat, aan de rechterkant. *(Jest na końcu tej ulicy, po prawej stronie.)*
- Tim:** Oké, en hoe werkt het? Heb ik iets nodig om naar binnen te gaan? *(Okej, a jak to działa? Czy potrzebuję czegoś, żeby wejść do środka?)*
- Nienke:** Ja, je hebt een app nodig om naar binnen te gaan en te betalen. *(Tak, potrzebujesz aplikacji, żeby wejść do środka i zapłacić.)*
- Tim:** Klinkt goed! Bedankt voor de hulp, ik ga het proberen. *(Brzmi dobrze! Dzięki za pomoc, spróbuję.)*
- Nienke:** Geen probleem. Succes! *(Nie ma problemu. Powodzenia!)*

1. Waar is de Pantry? *(Gdzie jest Pantry?)*
 - a. Aan het einde van deze straat, aan de rechterkant.
 - b. In de bibliotheek, op de eerste verdieping.
 - c. Naast het postkantoor, aan de linkerkant.
 - d. Bij het ziekenhuis, tegenover de apotheek.

2. Wat heeft Tim nodig om de Pantry binnen te gaan en te betalen? (*Czego Tim potrzebuje, żeby wejść do Pantry i zapłacić?*)
- Een afspraak bij de balie.
 - Contant geld, want je kunt niet met een app betalen.
 - Een kaart van de school.
 - Een app op zijn telefoon.

1-a 2-d

2. Gramatyka: Imiesłów przeszły z czasownikiem mieć/być

Imiesłów czasu przeszłego w języku niderlandzkim tworzy się z 'hebben' lub 'zijn' oraz czasownikiem, na przykład 'gewerkt', 'gelopen'.

- Wzór:** osoba + hebben/zijn + voltooid deelwoord
- Użycie 'hebben' i 'zijn':** 'zijn' przy ruchu/zmianie, 'hebben' przy pozostałych czasownikach.

Vorming voltooid

deelwoord (*Tworzenie imiesłowu czasu przeszłego*)

Type werkwoord (*Typ czasownika*)

Voorbeeld (*Przykład*)

Vorming voltooid deelwoord (<i>Tworzenie imiesłowu czasu przeszłego</i>)	Type werkwoord (<i>Typ czasownika</i>)	Voorbeeld (<i>Przykład</i>)
Ge + stam + d	Algemene regel (<i>Ogólna zasada</i>)	Ik ben verhuisd (<i>Przeprowadziłem się / Przeprowadziłam się</i>) Wij hebben gewoon (<i>Mieszkaaliśmy / Mieszkałyśmy</i>)
Ge + stam + t	Werkwoorden met een stam die eindigt op -t, -k, -f, -s, -c, -h, -p (<i>Czasowniki z tematem zakończonym na -t, -k, -f, -s, -c, -h, -p</i>)	Jij hebt gekookt (<i>Ugotowałeś / Ugotowałaś</i>) Zij heeft gewacht (<i>Ona czekała</i>)
Stam + t/d	Werkwoorden die beginnen met be-, er-, ge-, her- mis-, ont-, ver- (<i>Czasowniki zaczynające się od be-, er-, ge-, her-, mis-, ont-, ver-</i>)	Ik heb gebruikt (<i>Użyłem / Użyłam</i>) Het is veranderd (<i>To się zmieniło</i>)

Niektóre czasowniki mają nieregularny imiesłów czasu przeszłego, na przykład 'gewees't'.

Jeżeli temat (stam) czasownika kończy się na jedną ze spółgłosek w słowie **softketchup** (s, f, t, k, ch, p), wtedy imiesłów czasu przeszłego otrzymuje końcówkę **-t**; w pozostałych przypadkach otrzymuje końcówkę **-d**.

- Gisteren _____ ik naar de apotheek geweest, omdat ik verkouden was. (*Wczoraj byłem w aptece, ponieważ byłem przeziębiony.*)
a. bent b. heb c. was d. ben
- Wij _____ vanochtend op het werk bij de bakkerij gewacht. (*Dziś rano w pracy czekaliśmy przy piekarni.*)
a. zijn b. hebben c. heeft d. waren

3. Ik ben te laat, want ik _____ eerst naar het postkantoor gelopen en daarna naar de universiteit gegaan. (*Spóźniłem się, bo najpierw poszedłem na pocztę, a potem poszedłem na uniwersytet.*)
- a. ben b. heb c. bent d. was
4. We _____ al drie uur in het ziekenhuis gewacht op de dokter. (*Czekaliśmy już trzy godziny w szpitalu na lekarza.*)
- a. zijn b. hebben c. heb d. waren

1. ben 2. hebben 3. ben 4. hebben

3. Ćwiczenia

1. Dopasuj każdy początek do właściwego zakończenia.

1. Waar is de apotheek	a. aan het einde van deze straat.
2. Hoe laat openit	b. naast het station?
3. Het ziekenhuis is	c. want de spoed was druk.
4. We hebben lang gewacht,	d. de bibliotheek zaterdag?

1-b: Gdzie jest apteka obok stacji? **2-d:** O której godzinie otwiera się biblioteka w sobotę? **3-a:** Szpital jest na końcu tej ulicy.
4-c: Długo czekaliśmy, bo na ostrym dyżurze było tłoczno.

2. Folder: Usługi w Twojej nowej dzielnicy (QR: Audio)

Wypełnij luki: postkantoor, spoedeisende, apotheek, bakker, bibliotheek, 7.00, 9.00, sportschool, spoedeisende, diensten, 22.00, 17.30, 18.00, hulp, ziekenhuis

Welkom in de wijk Parklaan! Op de plattegrond ziet u alle belangrijke (1) _____. Links van de grote rotonde ligt de (2) _____. Achter de bakker is de (3) _____ en daarnaast staat het kleine (4) _____ met de (5) _____ (6) _____. Rechts van het ziekenhuis ziet u de (7) _____. Voor de bibliotheek ligt een plein met de (8) _____ en een klein (9) _____.

De meeste diensten zijn van maandag tot en met vrijdag open. De bibliotheek is open van (10) _____ tot (11) _____ uur. De sportschool is al om (12) _____ uur open en sluit om (13) _____ uur. De apotheek is open tot (14) _____ uur. De (15) _____ hulp van het ziekenhuis is altijd open, dag en nacht. In het weekend zijn alleen de sportschool en de spoedeisende hulp open.

Witamy w dzielnicy Parklaan! Na planie widzisz wszystkie ważne usługi. Po lewej stronie dużego ronda znajduje się piekarnia. Za piekarnią jest apteka, a obok niej stoi mały szpital z izbą przyjęć. Po prawej stronie szpitala widzisz bibliotekę. Przed biblioteką znajduje się plac z siłownią i małą pocztą.

Większość usług jest otwarta od poniedziałku do piątku. Biblioteka jest otwarta od 9.00 do 18.00. Siłownia jest otwarta już od 7.00 i zamyka się o 22.00. Apteka jest otwarta do 17.30. Izba przyjęć w szpitalu jest zawsze otwarta, dzień i noc. W weekend otwarte są tylko siłownia i izba przyjęć.

(1) diensten, (2) bakker, (3) apotheek, (4) ziekenhuis, (5) spoedeisende, (6) hulp, (7) bibliotheek, (8) sportschool, (9) postkantoor, (10) 9.00, (11) 18.00, (12) 7.00, (13) 22.00, (14) 17.30, (15) spoedeisende

3. Posłuchaj fragmentów audio i wybierz poprawne rozwiązanie. (QR: Audio)

1. Wanneer kun je naar de bibliotheek gaan? (*Kiedy możesz pójść do biblioteki?*)
 - a. Elke avond na acht uur.
 - b. Op dinsdag, tussen 10.00 en 17.00 uur.
 - c. Op maandag, de hele dag.
2. Waar is de apotheek volgens de spreker? (*Gdzie według mówiącego jest apteka?*)
 - a. Tegenover de bibliotheek in het centrum.
 - b. Bij het postkantoor, aan de hoek van de straat.
 - c. Naast het ziekenhuis, vlakbij.

1-b 2-c

4. Wybierz poprawne rozwiązanie

1. Gisteren _____ ik de app van de bibliotheek gebruikt om een boek te reserveren. (*Wczoraj użyłem aplikacji biblioteki, żeby zarezerwować książkę.*)
 - a. heb / ik
 - b. heeft / gebruikt
 - c. heb
 - d. heb / gebruikt
2. Vorige week _____ hij lang op de dokter _____ bij de spoed in het ziekenhuis. (*W zeszłym tygodniu długo czekał na lekarza na ostrym dyżurze w szpitalu.*)
 - a. had / wachten
 - b. had / gewacht
 - c. was / gewacht
 - d. heeft / gewacht
3. Gisteravond _____ wij al _____ voordat de winkel op de hoek sloot. (*Wczoraj wieczorem mieliśmy już ugotowane, zanim zamknął się sklep na rogu.*)
 - a. waren / gekookt
 - b. hebben / gekookt
 - c. hadden / kookt
 - d. hadden / gekookt

1. heb / ik 2. had / gewacht 3. hadden / gekookt

5. Odgrywanie ról - dialogi (QR: Audio)

a. Openingstijden van de bibliotheek

- Student:** *Goedemorgen, met Ahmed. Mag ik iets vragen: hoe laat is de bibliotheek vandaag open?*
(*Dzień dobry, tu Ahmed. Czy mogę o coś zapytać: w jakich godzinach biblioteka jest dziś otwarta?*)
- Medewerker bibliotheek:** *Goedemorgen, vandaag zijn we open van negen uur tot zes uur.*
(*Dzień dobry, dziś jesteśmy otwarci od dziewiętej do osiemnastej.*)
- Student:** *En op zaterdag, hoe laat sluiten jullie dan?*
(*A w sobotę, o której wtedy zamykacie?*)
- Medewerker bibliotheek:** *Op zaterdag sluiten we om vijf uur. Op zondag zijn we gesloten.*
(*W sobotę zamykamy o siedemnastej. W niedzielę jesteśmy zamknięci.*)

1. Hoe laat sluit de bibliotheek op zaterdag?
-

b. De weg naar de apotheek vragen

- Student:** *Sorry, mag ik iets vragen? Waar is hier de apotheek?
(Przepraszam, czy mogę o coś zapytać? Gdzie jest tutaj apteka?)*
- Voorbijganger:** *Ja hoor. De apotheek is achter het station, naast het ziekenhuis.
(Oczywiście. Apteka jest za dworcem, obok szpitala.)*
- Student:** *Moet ik bij het ziekenhuis links of rechts?
(Czy mam przy szpitalu iść w lewo czy w prawo?)*
- Voorbijganger:** *Je gaat rechts bij het ziekenhuis. Dan zie je de apotheek meteen op de hoek.
(Idziesz w prawo przy szpitalu. Wtedy od razu zobaczysz aptekę na rogu.)*

1. Waar is de apotheek in dit gesprek ten opzichte van het ziekenhuis?
-

6. Ćwiczenia w parach lub z nauczycielem. (QR: AI+)

1. Je wilt naar de apotheek, maar je bent nieuw in de stad. Vraag een collega op kantoor waar de apotheek is. (Gebruik: de apotheek, waar, dichtbij)

2. Je staat op straat met een plattegrond. Je zoekt het ziekenhuis voor een afspraak. Vraag aan een voorbijganger hoe je naar het ziekenhuis moet lopen. (Gebruik: het ziekenhuis, lopen, links/rechts)
-

7. Pisanie: E-mail (QR: AI+)

Beste buurman/buurvrouw,
Ik ben vorige week **verhuisd** naar deze straat en ik ken de buurt nog niet goed. Ik heb een kleine **kaart** van de stad, maar ik begrijp hem nog niet helemaal.
Weet jij misschien waar de **apotheek** en het **ziekenhuis** op de kaart staan? En wat zijn de **openingstijden** van de apotheek? Zijn ze ook open in het weekend?
Alvast bedankt voor je hulp!
Met vriendelijke groet,
Sara

Napisz odpowiednią odpowiedź: *De apotheek is in... / De openingstijden zijn van... / In het weekend is de apotheek...*

Ważne czasowniki

Gebruiken (*używać*)

Voltooid tegenwoordige tijd
(VTT)

heb gebruikt

hebt/heb gebruikt

heeft gebruikt

hebben gebruikt

hebben gebruikt

hebben gebruikt

Wachten (*czekać*)

Voltooid tegenwoordige tijd
(VTT)

heb gewacht

hebt gewacht / hebt gewacht

heeft gewacht

hebben gewacht

hebben gewacht

hebben gewacht

Koken (*gotować*)

Voltooid tegenwoordige tijd
(VTT)

ik heb gekookt

jij hebt gekookt / heb jij
gekookt?

hij/zij/het heeft gekookt

wij hebben gekookt

jullie hebben gekookt

zij hebben gekookt

ik

jij/je

hij/zij/ze/het

wij/we

jullie

zij/ze